

PM Rotel II (Dnr KS 2022/193)

Boverkets rapport (2021:25) Elektroniska original och långtidsbevarande av digitala detaljplaner

Remiss från Finansdepartementet

Remisstid den 12 maj 2022

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Joakim Larsson anför följande.

Ärendet

Boverket har av regeringen fått i uppdrag att fortsatt verka för en effektiv och enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen (PBL) i en digital miljö.

I Boverkets rapport (2021:25) *Elektroniska original och långtidsbevarande av digitala detaljplaner* utreds om och i så fall vilka rättsliga hinder som finns mot digitala detaljplanebeslut samt hur digitala detalj-, översikts- och regionplaner kan arkiveras på ett beständigt sätt, med bibehållen digital funktionalitet. Boverket bedömer att dagens regelverk hindrar den efterfrågade utvecklingen, att digitala detaljplaner har originalstatus och att planer långtidsbevaras med bibehållen funktionalitet.

Boverket anser att det är fyra grundläggande frågor som behöver lösas:

- Gällande planer ska vara digitala så som de upprättats hos kommunen och regionen och de ska ha originalstatus.
- De digitala planerna ska långtidsbevaras i sådan digital form att de kan återanvändas som original för maskinell hantering.
- De digitala planerna ska vara tillgängliga på ett sätt så att den samlade informationen kan användas säkert i offentliga och kommersiella tjänster idag och i framtiden.
- Planens totala informationsmängd ska finnas tillgänglig nationellt.

För att möjliggöra för digitala detaljplaner med originalstatus och med bibehållen digital funktionalitet föreslår Boverket att bestämmelsen i 4 kap. 30 § PBL ändras. Idag föreskrivs att en detaljplan är en karta som innehåller uppgifter om hur området delas upp och bestäms för skilda ändamål. Boverket menar att denna beskrivning är otidsenlig och på ett onödigt vis låser fast bilden av en traditionell kartprodukt. Utgångspunkten är i stället själva regleringen och inte hur beslutshandlingen ska se ut. Regleringen görs inom ett avgränsat område och den ska refereras geografiskt. Boverket föreslår bl.a. att nya digitala detaljplaner ska beskrivas på ett nytt sätt i PBL.

Enligt Boverket kan en digital omställning möjliggöras genom att staten tar ansvar för att lösa långtidsbevarande av digitala detaljplaner med syfte att informationen säkert kan tillhandahållas i alla de sammanhang den behövs. Boverkets förslag är att en central myndighet får ansvar för en nationell plandatabas och att denna myn-

dighet genom bemyndigande kan utveckla nödvändiga villkor för lagring, långtidslagring och tillhandahållande. När detaljplanen vunnit laga kraft ska kommunen överföra planen till den nationella databasen. Staten tar ansvar för lagring, långtidsbevarande och tillhandahållande. Kommunen ansvarar för informationskvaliteten och överföring till databasen. Lösningen innebär ett delat arkiv- och informationsansvar för detaljplaneärenden. Genom reglering i en ny registerlagstiftning som Boverket föreslår definieras vem som ansvarar för informationen i vilket skede av informationsflödet. Den myndighet som tillhandahåller den nationella databasen blir arkivansvarig för den levererade informationen dit medan kommunen har ett övergripande informationsansvar samt ett arkivansvar för de delar som förvaras hos kommunen.

Finansdepartementet har remitterat Boverkets rapport till Stockholms stad för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden och stadsbyggnadsnämnden. På grund av kort remisstid har stadsbyggnadskontoret inkommit med ett kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret ser positivt på förslaget att ge de digitala detaljplanerna originalstatus och att långtidsbevара planerna med bibehållen funktionalitet i en nationell databas.

Kulturnämnden anser att det är viktigt att säkerställa spårbarheten mellan detaljplaneärendet som kommunen ansvarar för och detaljplanen som staten ansvarar för.

Stadsbyggnadskontoret ställer sig i huvudsak positivt till förslagen i remissen men ser behov av förtydliganden.

Mina synpunkter

Samhället digitaliseras i allt större utsträckning och det är viktigt att myndighetsutövningen inte halkar efter. Det är vår förhoppning att digitalisering av detaljplaner kan stärka tillgängligheten och överblickbarheten för allmänhet och näringsliv. Det är angeläget att det nationella system som Boverket föreslår i remissen är tydligt och enhetligt för alla berörda parter. Det är viktigt att kommunernas kostnader för anpassningar till ett centralt system, övriga lagringskostnader, samt kostnader vid förändringar av verksamhetsprocesser och liknande tydliggörs i sammanhanget och eventuella kostnader kompenseras. I övrigt hänvisar jag till stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Stockholm den 20 april 2022

JOAKIM LARSSON

Bilaga

Remiss av Boverkets rapport (2021:25) Elektroniska original och långtidsbevarande av digitala detaljplaner

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Boverket har av regeringen fått i uppdrag att fortsatt verka för en effektiv och enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen (PBL) i en digital miljö.

I Boverkets rapport (2021:25) *Elektroniska original och långtidsbevarande av digitala detaljplaner* utreds om och i så fall vilka rättsliga hinder som finns mot digitala detaljplanebeslut samt hur digitala detalj-, översikts- och regionplaner kan arkiveras på ett beständigt sätt, med bibehållen digital funktionalitet. Boverket bedömer att dagens regelverk hindrar den efterfrågade utvecklingen, att digitala detaljplaner har originalstatus och att planer långtidsbevaras med bibehållen funktionalitet.

Boverket anser att det är fyra grundläggande frågor som behöver lösas:

- Gällande planer ska vara digitala så som de upprättats hos kommunen och regionen och de ska ha originalstatus.
- De digitala planerna ska långtidsbevaras i sådan digital form att de kan återanvändas som original för maskinell hantering.
- De digitala planerna ska vara tillgängliga på ett sätt så att den samlade informationen kan användas säkert i offentliga och kommersiella tjänster idag och i framtiden.
- Planens totala informationsmängd ska finnas tillgänglig nationellt.

För att möjliggöra för digitala detaljplaner med originalstatus och med bibehållen digital funktionalitet föreslår Boverket att bestämmelsen i 4 kap. 30 § PBL ändras. Idag föreskrivs att en detaljplan är en karta som innehåller uppgifter om hur området delas upp och bestäms för skilda ändamål. Boverket menar att denna beskrivning är otidsenlig och på ett onödigt vis låser fast bilden av en traditionell kartprodukt. Utgångspunkten är i stället själva regleringen och inte hur beslutshandlingen ska se ut. Regleringen görs inom ett avgränsat område och den ska refereras geografiskt. Boverket föreslår bl. a att nya digitala detaljplaner ska beskrivas på ett nytt sätt i PBL.

Enligt Boverket kan en digital omställning möjliggöras genom att staten tar ansvar för att lösa långtidsbevarande av digitala detaljplaner med syfte att informationen säkert kan tillhandahållas i alla de sammanhang den behövs. Boverkets förslag är att en central myndighet får ansvar för en nationell plandatabas och att denna myndighet genom bemyndigande kan utveckla nödvändiga villkor för lagring, långtidslagring och tillhandahållande. När detaljplanen vunnit laga kraft ska kommunen överföra planen till den nationella databasen. Staten tar ansvar för lagring, långtidsbevarande och tillhandahållande. Kommunen ansvarar för informationskvaliteten och överföring till databasen. Lösningen innebär ett delat arkiv- och informationsansvar för detaljplaneärenden. Genom reglering i en ny registerlagstiftning som Boverket föreslår, definieras vem som ansvarar för informationen i vilket skede av informationsflödet. Den myndighet som tillhandahåller den nationella databasen blir arkivansvarig för den levererade informationen dit medan kommunen har ett övergripande informationsansvar samt ett arkivansvar för de delar som förvaras hos kommunen.

Finansdepartementet har remitterat Boverkets rapport till Stockholms stad för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, kulturnämnden och stadsbyggnadsnämnden. På grund av kort remisstid har stadsbyggnadskontoret inkommit med ett kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 24 mars 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser positivt på förslaget att ge de digitala detaljplanerna originalstatus och att långtidsbevara planerna med bibehållen funktionalitet i en nationell databas. Rapporten har, förutom till kommunstyrelsen, remitterats till stadsbyggnadsnämnden och kulturnämnden. Stadsledningskontoret har tagit del av remissvaren från stadsbyggnadskontoret och stadsarkivet och instämmer i de synpunkter som framförs där.

De författningsförslag som presenteras i rapporten synes vara väl övervägda med syftet att möjliggöra en effektiv och enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen i en digital miljö.

Enligt stadsledningskontoret är förslagen rimliga med hänsyn till ändamålet. I övrigt har stadsledningskontoret inga särskilda synpunkter att anföra.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 29 mars 2022 följande.

1. Kulturnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Stadsarkivets tjänsteutlåtande daterat den 18 mars 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms stadsarkiv är positivt till Boverkets förslag i rapporten. I remissvaret har stadsarkivet fokuserat på frågan om långtidsbevarande och arkivansvar.

Långtidsbevarande

I dagsläget är det svårt för varje enskild kommun att säkerställa ett långsiktigt bevarande av digitala detaljplaner med en bibehållen digital funktionalitet. Det saknas e-arkivlösningar hos många kommuner samt specifika standarder för metadata och filformat för digitala detaljplaner. Stadsarkivet håller med Boverket om att det finns en risk att kommunerna, beroende på storlek och resurser, inte klarar av att arkivera digitala detaljplaner utan att tappa den digitala funktionalitet. Idag är det exempelvis vanligt att detaljplanerna arkiveras i filformatet pdf/a med en begränsad digital funktionalitet.

Boverkets förslag att skapa en nationell databas med en e-arkivfunktion som en statlig myndighet ansvarar för kommer att leda till en enhetlig nationell hantering av detaljplanerna. Tydliga nationella specifikationerna och föreskrifter för hur detaljplaner och planbeskrivningar ska långtidsbevaras kommer att underlätta för kommunerna att överföra informationen på rätt sätt till den nationella databasen. För att säkerställa långtidsbevarandet är det viktigt att alla kommuner följer samma standard avseende metadata och filformat.

Arkivansvar

Boverket föreslår ett delat arkivansvar mellan stat och kommun för detaljplanerna. Staten ansvarar för att arkivera detaljplanerna som vunnit laga kraft och kommunerna för detaljplaneärendet. Stadsarkivet anser att det är viktigt att säkerställa spårbarheten mellan detaljplaneärendet som kommunen ansvarar för och detaljplanen som staten ansvarar för. Det måste vara lätt för medborgare och företag att se kopplingen mellan detaljplaneärendet och detaljplanen i den nationella databasen. Spårbarheten måste också säkerställas på långsikt oavsett om detaljplaneärendet förvaras hos den ansvariga förvaltningen i kommunen, arkivmyndigheten, den statliga myndigheten som ansvarar för databasen eller Riksarkivet.

Bevarande och gallring

Stadsarkivet anser att kommunerna fortsatt ska ha inflyttande vid framtagandet av eventuella bevarande- och gallringsbeslut för de digitala detaljplanerna.

Stadsbyggnadskontoret

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 14 mars 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Kontoret ställer sig i huvudsak positivt till förslagen i remissen och ger i detta kontorsyttrande sin syn på några huvudpunkter i utredningen. Kontoret anser att det på sikt finns stora fördelar om samtliga kommunala detaljplaner kan långtidslagras digitalt med full funktionalitet och, där så är möjligt, bli nationellt tillgängliga.

Boverkets uppdrag handlar om att i en sektorspecifik fråga ge förslag till en lösning för behoven att ge digitala förvaltningsbeslut, digitala detaljplaner, originalstatus och hur beslut om digitala detalj-, översikts- och regionplaner ska kunna långtidsbevaras med bibehållen funktionalitet. Kontoret ser att det finns en svårighet att inom en sektorspecifik fråga lösa generella problem av betydelse för förvaltningsbeslutens juridiska status, inte minst då detta har stor betydelse avseende både rättssäkerheten och de ekonomiska frågorna för myndigheter, tredje man och övriga berörda.

För att kunna tillgängliggöra, lagra och arkivera information i samhällsbyggnadsprocessen på ett enhetligt och effektivt sätt både på lokal och nationell nivå och i ett obrutet flöde anser kontoret att det är angeläget att man i så hög grad som möjligt bestämmer format för alla typer av dokument och datamodeller under hela livscykeln, från informationens tillkomst tills dess den arkiveras.

Synpunkter på att digitala detaljplaner ges originalstatus och lösning för arkivering

Kontoret ser positivt på förslaget att ge de digitala detaljplanerna originalstatus och att långtidsbevare planerna med bibehållen funktionalitet i en nationell databas. Det är dock viktigt att säkerställa att en lösning för validering och långtidsbevarande är på plats innan man övergår till en sådan hantering. Även frågan om framtida migreringar och uppdateringar bör vara utredd, så att informationen på ett säkert sätt kan tillhandahållas i alla de sammanhang den behövs idag och i framtiden.

Kontoret föreslår att man vid utformning av tekniska lösningar för till exempel lagring och validering utgår från användarfall av varierad karaktär. Stockholm, och andra större kommuner, har ofta mycket komplexa detaljplaner. Vid tidigare arbeten från nationella myndigheter har kontoret upplevt att lösningar utformats utifrån enkla detaljplaner, varför man inte alltid har tagit höjd för de utmaningar som uppkommer i storstadsmiljö. Kontoret bistår gärna med underlag kring komplexa detaljplaner att testa på.

Synpunkter på förslagen om ändring i 4 kap. 30 § och 32 § PBL

I remissen står "idag regleras i 4 kap. 30 § PBL att en detaljplan är en karta som innehåller uppgifter om hur området delas upp och bestäms för skilda ändamål. Boverket menar att denna beskrivning är otidsenlig och på ett onödigt vis låser fast bilden av en traditionell kartprodukt". Kontoret håller med om detta och framhåller att det är särskilt viktigt i områden där

bestämmelser behöver kopplas till 3D-volymer. Detta sker till exempel vid tunnlar eller i angränsning till befintliga 3D-fastigheter. Volymerna kan ofta vara oregelbundna, det vill säga inte en yta med en max- och minimihöjd, och detta är svårt att på ett tydligt sätt redovisa i en fast 2D-kartprodukt i PDF-format. Även i områden där många egenskapsbestämmelser behövs på relativt små ytor, är det en stor fördel att inte läsas till ett format för att visa dessa.

Synpunkter på att en statlig myndighet har ansvar för en nationell plandatabas

Kontoret tillstyrker förslaget om att staten tar ansvar för att lösa frågan om långtidsbevarande av digitala planer, med syfte att informationen säkert kan tillhandahållas i alla de sammanhang de behövs idag och i framtiden. Kontoret ser dock ett behov av att säkerställa att den myndighet som bemyndigas reglera detta även har kunskap kring det praktiska detaljplaneförfarandet och relevant lagstiftning. Myndigheten bör även vara insatt i detaljplaneförfarandets grundläggande funktion och syfte i samhällslivet, det vill säga att reglera förfarandefrågor samt rättigheter och skyldigheter i utveckling och förvaltning av den fysiska miljön.

Synpunkter på föreslagna ändringar i 5 kap. 32 och 32 a §§ PBL

Boverket föreslår att kommunen får ansvar för att överföra detaljplaner och planbeskrivningar till en utsedd ansvarig statlig myndighets databas. I rapporten kallas den ”nationell plandatabas”. Boverket föreslår att den digitala planen ska ha den form som föreskrivits med stöd av 16 kap. 1 a § PBL. Kommunen föreslås vara fortsatt skyldig att bevara beslutsprotokoll med tillhörande bilagor i sitt arkiv, tillsammans med övrig ärendeinformation som uppkommit i samband med framtagandet av detaljplanen. Kontoret är i huvudsak positivt till föreslagna ändringar. Kontoret vill framföra att det är viktigt att gränsdragningar rörande ägarskap av information tydliggörs.

I rapporten beskrivs ”när detaljplanen har slutat gälla föreslås att den kvarstår i registret för att säkra historik och för att möta eftersökningsbehov så länge det är skäligt. I förlängningen är Riksarkivet, i egenskap av statlig arkivmyndighet, mottagande arkivmyndighet för det aktuella informationsbeståndet i den nationella databasen”. Här ser kontoret ett behov av att precisera hur detaljplaner som ändrats, upphävs i sin helhet eller upphävs i delar ska hanteras i praktiken. När en ny detaljplan har vunnit laga kraft och ska överföras från kommunens system behöver även befintlig planinformation redigeras, eftersom hela eller delar av befintliga planer upphör att gälla i och med den nya planen. Det är viktigt att detta sker på ett säkert sätt så att det dels är tydligt i varje punkt vilka bestämmelser som gäller, men också att det går att koppla beslutet för varje detaljplan till den digitala informationsmängd som beslutet gällde. Detta omfattar inte bara bestämmelserna utan även planbeskrivningens information. I och med att den nationella specifikationen för planbeskrivning inte är klar är det svårt att helt se hur den kommer att lagras med alla sina digitala kopplingar till geografiska objekt. Ett exempel kan vara text i planbeskrivningen som är kopplad till hela planområdet – när en annan plan får laga kraft och täcker en del av området i den ursprungliga planen behöver den digitala kopplingen till texten ändras, så att den bara finns på det område där den ursprungliga planen gäller. Det är viktigt att tänka på att detta också kan vara områden i 3D, alltså delar av volymer, och inte bara plana ytor.

Synpunkter på föreslagen övergångsbestämmelse

Kontoret ser inga problem med att överföra den digitala informationen för detaljplaner, som har upprättats enligt gällande föreskrifter, till den nationella databasen. Det finns en risk att planer hinner vinna laga kraft innan denna övergångsbestämmelse har trätt i kraft. Det innebär för kontoret att det i planärendet kommer att finnas en digital detaljplan utan originalstatus, då beslut tagits på ett utdrag i PDF-format. Det är viktigt att det blir tydligt vilken juridisk status de olika handlingarna kommer att ha.

Synpunkter på en ny registerlagstiftning

I remissen rekommenderar Boverket att struktur och format i så hög grad som möjligt utgår från befintliga specifikationer och rekommendationer. Kontoret ser det som viktigt att det ges rimlig tid att anpassa leverans till förändringar i de specifikationer som reglerar detaljplaneinformationen. Kontoret anser att det är positivt om det sker i nära samverkan med leverantörer av de system som används i kommunerna för att ta fram och leverera digitala detaljplaner.

Kontoret ser positivt på att den manuella hanteringen med överföring för registrering i fastighetsregistret inte längre behövs, då den fullständiga planinformationen med digital funktionalitet istället görs tillgänglig för både myndigheter och övriga. I förslaget anger man att fastighetsförteckningen fortsatt ska överföras till lantmäterimyndigheten. Idag ligger den till grund för registreringen av vilka fastigheter som berörs av en ny plan. Kontoret undrar därför om den delen av registreringen i fastighetsregistret kommer att kvarstå och i så fall göras i en separat process? Av effektivitetsskäl ser kontoret att det vore betydligt bättre att det görs i samband med överföringen av planinformationen. Om detta ska göras per automatik är det dock viktigt att tänka på att kontrollen av berörda fastigheter behöver göras i 3D, eftersom en plan kan vara avgränsad vertikalt och inte påverka alla fastigheter inom en viss volym. Kontoret kan idag påvisa ett exempel med fastigheten Skålen 30, där stadsplanen 0180-6584 och detaljplanen 0180KP2012-19764 gäller inom samma område men i olika vertikala delar.

Övriga synpunkter

Utöver det som utreds och redovisas i rapporten vill kontoret lyfta fram några möjliga risker och konsekvenser. En av dessa är förslaget om ett delat arkivansvar mellan stat och kommun samt formerna för tillgängliggörande av data via den nationella geodataplattformen.

Risker och konsekvenser vid delat arkivansvar

Kontoret är i huvudsak positivt inför lösningen med ett delat arkiv och informationsansvar för detaljplaneärenden.

Risker och konsekvenser för medborgare och företag

Under punkt 3.4.3.1 Konsekvenser för medborgaren står följande ”Boverket bedömer att medborgare på lika villkor, med en väg in, får tillgång till aktuell och juridiskt gällande planinformation”. Vid ett delat arkivansvar finns dock alltid en risk för ett förlorat samband mellan handlingarna, vilket kan medföra att medborgare och företag inte förstår att det finns mer information i ärendet, som är tillgänglig på annat håll. Under planprocesserna tas utredningar och annat beslutsunderlag fram, som ligger till grund för regleringarna i detaljplanen. Det behöver säkerställas att spårbarheten och kopplingen mellan de digitala detaljplanerna och övriga handlingar som hör till ärendet är sammanhållen och förståelig över tid. Övriga handlingar används exempelvis i bygglovsskeden. Kontoret föreslår att man tar fram en service som gör det enkelt för allmänhet och företag att nå information i ett och samma ärende.

Det saknas en redogörelse för vem som är huvudansvarig vid utlämnande av information. Har den kommunala myndigheten rätt att hänvisa en begäran av utlämnande av allmän handling till den statliga myndigheten? Frågan är också hur det blir rent juridiskt om den kommunala myndigheten har ett eget exemplar där originalstatus inte alltid kan garanteras. Det kan även i praktiken bli fyra olika sökvägar in till ett och samma ärende; hos kommunal myndighet, statlig myndighet, Riksarkivet och för kontorets del Stockholms stadsarkiv.

Risker och konsekvenser för den kommunala myndigheten

Kontoret anser att det i rapporten är otydligt om det som avses är öppna eller delad data när tillhandahållandet beskrivs, vilket kan komma att ske via den Nationella geodataplattformen och andra tjänsteplattformar. Myndigheten för digital förvaltning, DIGG, beskriver i sin vägledning för att tillgängliggöra information³ att *öppna data* är digital information i öppna format som kan vidareutnyttjas och delas fritt för valfritt ändamål. *Delade data* är information som kan vidareutnyttjas med vissa restriktioner som till exempel villkor, avgifter, eller begränsning till vissa aktörer eller användare. Kommunala myndigheter har ett ansvar för den egna informationen som upprättats med avseende på upphovsrätt och även personuppgifter och sekretess. Kommunala myndigheter kan inte medge en vidare användning än den de själva har rätt till. Det är av vikt att ett tillhandahållande utifrån lag (2010:1767) om geografisk miljöinformation inte medför skada av immateriella rättigheter, vilket nämns och regleras under 12 § samt 15 § punkt 5 i nämnda lag. Kontoret delar uppfattningen att det behövs en särskild lagstiftning som hanterar denna fråga och också hanterar och tydliggör kopplingarna mellan olika relevanta lagstiftningar för de typer av informationshantering som aktualiseras. Lagrådsremissen om öppna data och ett eventuellt efterföljande lagförslag behöver analyseras av berörda myndigheter för att klargöra under vilka former olika datamängder kan delas. Ur en praktisk synvinkel är det i en detaljplan främst planbeskrivningen som kan innehålla

material som omfattas av upphovsrätt. Kommunen behöver, via metadata, kunna märka upp detta så att den statliga myndighet som sedan tillhandahåller informationen vidare är medveten om vad som kan och inte kan delas som öppna data. Det viktigt att "märkningen" kan göras på enskilda beståndsdelar i planbeskrivningen så att övriga delar kan tillgängliggöras, då planinformation definieras som värdefulla data. En positiv konsekvens av att planinformation tillhandahålls från den nationella plandatabasen direkt till den nationella geodataplattformen, om den uppfyller kraven på tillgängliggörande enligt lag om geografisk miljöinformation, är att det blir tydligt och enkelt för kontoret att uppfylla lagen för denna datamängd. En fråga uppkommer dock om lagen om tvingande leverans till nationella plandatabasen medför begränsningar för den levererande myndigheten att utveckla egna lösningar för tillgängliggörande?

Risker och konsekvenser vid sekretess

Under punkt 3.3.2 i Boverkets rapport står "om detaljplanen omfattas av en säkerhets- och/eller sekretessklassning ska kommunen underrätta förvaltande myndighet om detta. En eventuell sekretessklassning kan innebära att informationen kan kräva auktorisation för att få ta del av den" samt att "kommunen ska alltid, för att kunna fullfölja sitt informationsansvar, ha tillgång till de detaljplaner/föreskrifter som gäller, eller har gällt, för kommunens område". Här önskar kontoret att det tydliggörs hur detta ska gå till i praktiken. Hur kommer den myndighet som har levererat material till plandatabasen att ha tillgång till informationen? Hur hanteras frågor om sekretess och sekretessprövning gentemot den myndighet som överlämnat information? Det är viktigt att behov och skyldigheter klarläggs för samtliga inblandade aktörer.

Enligt en tidigare utredning, som gjordes av juridiska avdelningen vid Stockholms stadsledningskontor, är det inte förenligt med arkivlagens intentioner att ha kvar sekretessbelagd information i egna verksamhetssystem efter leverans till arkivmyndighetens e-arkiv (*PM om fråga angående e-arkiv från stadsarkivet*, dnr 669-001097/2014). Kontoret önskar ett förtydligande i frågan om hur kopior av uppgifter, som finns kvar i förvaltningens verksamhetssystem, ska hanteras om dessa omfattas av sekretess. I vanliga fall omfattas detaljplaner sällan av sekretess. I rapporten beskrivs dock den nationella plandatabasen kunna hantera sekretess. På fråga om detta svarade en av Boverkets utredare att detta är på grund av att aggregerad data kan få en högre skyddsnivå. Det saknas en redogörelse för hur aggregerad data, som utgör en ny handling, ska hanteras om den omfattas av sekretess av vikt för Sveriges säkerhet. Enligt Stockholms stads riktlinjer för informationssäkerhet kräver denna typ av information särskild hantering. Informationssystem som är avsett för att behandla säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i säkerhetsskyddsklassen hemlig eller kvalificerat hemlig måste fysiskt separeras från informationssystem eller nätverk, som inte omfattas av motsvarande krav på säkerhetsskydd.

I rapporten nämns att planer kan skördas efter behörighetskontroll och sekretessklassning. Här önskar kontoret ett förtydligande om vad behörighetskontrollen ska kontrollera, i vilket skede och vem som ansvarar för sekretessklassning och när. Kontoret önskar även att det förtydligas vad "skördande" innebär och hur, eller om, det skiljer sig från det tillgängliggörande av data som beskrivs i rapporten.

Ekonomiska konsekvenser för kommuner

I rapporten föreslås att staten tar ansvar för planer som fått laga kraft och att lagringskostnader och kostnader för ett tillhandahållandesystem hamnar helt hos den statliga aktören. Denna kostnad bedöms vara avsevärt lägre för samhället än för en distribuerad lösning. Kontoret ställer sig bakom detta lösningsförslag, men vill framföra att det är viktigt att kommunernas kostnader för anpassningar till ett centralt system, övriga lagringskostnader, samt kostnader vid förändringar av verksamhetsprocesser och liknande tydliggörs i sammanhanget.